

910F

آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل - سال ۱۴۰۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

عصر جمعه
۱۴۰۱/۱۲/۱۲

«اگر دانشگاه اصلاح شود
مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

ادیان و عرفان و تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی (کد ۱۱۱۴)

زمان پاسخ‌گویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۶۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی (انگلیسی)	۲۵	۱	۲۵
۲	زبان عربی	۲۰	۲۶	۴۵
۳	ادیان و مذاهب	۳۵	۴۶	۸۰
۴	تصوف و عرفان	۲۵	۸۱	۱۰۵
۵	تاریخ اسلام	۳۰	۱۰۶	۱۳۵
۷	فرهنگ و تمدن اسلامی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سؤالات و پایین پاسخنامه ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

زبان عمومی و تخصصی (انگلیسی):

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

- 1- ----- eye contact with your audience while giving your presentation.
1) Take 2) Insure 3) Direct 4) Make
- 2- If ----- hold true, future global population growth will be heavily concentrated in Latin America, Africa, and South Asia.
1) projections 2) inclinations 3) interventions 4) realizations
- 3- Warning: Anyone caught stealing from these premises will be -----.
1) exonerated 2) intensified 3) prosecuted 4) legitimized
- 4- The manager's inflammatory comments are just ----- an already difficult situation. He should think before he opens his mouth next time.
1) challenging 2) exacerbating 3) dispelling 4) affirming
- 5- The internet seems to have almost ----- every mode of communication ever invented!
1) captivated 2) superseded 3) allocated 4) commenced
- 6- The woman is known as an ----- woman because she gives away millions of dollars every year to various charities.
1) economical 2) aesthetic 3) unforeseen 4) altruistic
- 7- Jen takes medicine at the first sight of a/an ----- headache; Lin, by contrast, resists taking medicine even when she's really sick.
1) incipient 2) skeptical 3) ambiguous 4) credible

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Teachers play various roles in a typical classroom, but surely one of the most important (8) ----- classroom manager. Effective teaching and learning cannot take place in (9) ----- . If students are disorderly and disrespectful, and no apparent rules and procedures guide behavior, chaos becomes the norm. In these situations, both

teachers and students (10) ----- Teachers struggle to teach, and students most likely learn much less than they should.

- 8- 1) being 2) of those are 3) is that of 4) ever to be is
 9- 1) a classroom is poorly managed 2) a managed classroom poorly
 3) a poorly managed classroom 4) managing poorly a classroom
 10- 1) suffer 2) they are suffered
 3) to suffer 4) suffering

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following three passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

In a broad sense, Sufism can be described as the interiorization and intensification of Islamic faith and practice. The Arabic word *sufi*, however, has been used in a wide variety of meanings over the centuries, both by proponents and opponents, and this is reflected in both the primary and secondary sources. [1] Modern scholars have concluded that the most likely original meaning of the word was “one who wears wool.” It is said that by the eighth century (the second century of Islam) the term was sometimes applied to people whose ascetic inclinations led them to wear coarse and uncomfortable woolen garments. [2] Gradually it came to designate a group who differentiated themselves from other Muslims by stressing certain specific teachings and practices of the Holy Koran and the Prophet.

By the ninth century, a great variety of approaches to Islamic learning had developed. [3] The proponents of each discipline considered it essential for understanding the Holy Koran and the Hadith. At this time some of those who were called Sufis adopted the gerund form *tasawwuf*, which means “being a Sufi” or “Sufism,” as an appropriate designation for their activities and aspirations. However, these same people also called themselves by other names, such as “knowers” and “ascetics” and “poor men.” What is peculiar about the term Sufi is that its derivation is not completely clear, so it took on the aura of a proper name. But, even if the name was new, the focus and interests of the Sufis were not by any means new. [4]

- 11- What is the passage mainly about?
 1) The origin of the word Sufism
 2) The interiorization of Islamic faith
 3) Proponents and opponents of Sufism
 4) The primary and secondary sources of Sufism
 12- The word “inclinations” in paragraph 1 is similar in meaning to -----.
 1) authorities 2) tendencies 3) components 4) implications
 13- The word “aspirations” in paragraph 2 is similar in meaning to -----.
 1) goals 2) drafts 3) norms 4) routes

- 14- Which of the other names that the Sufis called themselves by is NOT mentioned in the passage?
 1) Ascetics 2) Knowers 3) Poor men 4) Renouncers
- 15- In which of the positions marked by [1], [2], [3], or [4] in the passage can the following sentence be inserted?
 The derivation of the word has often been debated.
 1) [1] 2) [2] 3) [3] 4) [4]

PASSAGE 2:

Islamic astronomy grew out of conditions in the Umayyad and Abbasid Caliphates. The Umayyads had initially preserved the preexisting administrative apparatus of the lands they conquered. However, when the caliph Abd al-Malik ibn Marwan (d. 705 CE) decided to translate the administrative apparatus of the Empire into Arabic, information about surveying and calendar calculation also had to be translated into Arabic for the benefit of ministers and scribes who could not read Persian or Greek. The Abbasids, after coming to power in 750, invoked the pre-Islamic Sasanian cultural heritage to stabilize their rule.

Although the Hellenistic influence would eventually predominate in Islamic astronomy, the earliest translations, under the Umayyads and Abbasids, involved ephemerides (*zij*, pl. *azyaj*) of Indian and Persian provenance. An ephemeris contained tables of planetary positions and the necessary theoretical explanations of how to use the tables. A *zij* was designed for applications such as calendar calculations and astrological forecasting, and the caliph al-Mansur consulted astrologers to great public effect when he commenced the construction of the new Abbasid capital at Baghdad.

Al-Khwarizmi's (d. 833) original *Zij al-Sindhind* was the first complete text of Islamic astronomy to survive, although only in a Latin version of the original Arabic. First, al-Khwarizmi's *Zij al-Sindhind*, the source of which was the Sanskrit work of Brahmagupta, demonstrated that, although Islamic astronomers knew of Ptolemy's work, they would never accept it uncritically. Second, little time elapsed between Islamic astronomers' awareness of Ptolemy's parameters and the ninth-century translations of Ptolemy's *opus magnum*, *Almagest*.

- 16- The word "they" in paragraph 1 refers to -----.
 1) the lands 2) conditions
 3) the Umayyads 4) Abbasid Caliphates
- 17- The word "commenced" in paragraph 2 is similar in meaning to -----.
 1) delayed 2) started 3) facilitated 4) advocated
- 18- What did an ephemeris contain?
 1) Tables of mathematical formulas and the necessary theoretical explanations of how to use the formulas
 2) Tables of numerical information and calculations regarding when to construct new capitals
 3) Tables of planetary positions and the necessary theoretical explanations of how to use the tables
 4) Tables of calendar calculations and astrological information to help scribes

- 19- According to the passage, which of the following statements is True?
- 1) Islamic astronomers accepted everything about Ptolemy's work uncritically.
 - 2) The main source of al-Khwarizmi's *Zij al-Sindhind* was Ptolemy's *opus magnum*, *Almagest*.
 - 3) Al-Khwarizmi's *Zij al-Sindhind* was the first complete text of Islamic astronomy to survive.
 - 4) Abd al-Malik ibn Marwan decided to translate the administrative apparatus of the Umayyads based on Ptolemy's works.
- 20- Where does the following sentence best fit into the passage?
Original research in astronomy was part of an ongoing dialectic with translation, not merely its subsequent effect.
- 1) End of paragraph 1
 - 2) End of paragraph 2
 - 3) End of paragraph 3
 - 4) Beginning of paragraph 1

PASSAGE 3:

Classical Confucianism is the name given to the founding period of the tradition. It includes Confucius (551– 479 B.C.) and his disciples, as well as several of the major early Confucian thinkers, such as Hsün Tzu (c. 298–230 B.C.) and Meng Tzu, or Mencius (c. 371–289 B.C.). Classical Confucianism also incorporates certain writings, including the texts *Ta hsüeh*, or “Great Learning,” and *Chung yung*, or “Doctrine of the Mean.”

Confucianism developed from the tradition of the *ju*, a class of people who already existed at the time of Confucius. The *ju* were principally employed as archivists and were responsible for the preservation, transmission, and teaching of the earliest literary sources from Chinese culture. The texts they preserved became the focal point for the development of early Confucian teachings.

These first teachings focused on both the ideas and practices of the ancients as they had been recorded in classical literature. The ideas were based on belief in a moral universe under the authority of *T'ien*. The common person and ruler alike were expected to learn and cultivate their moral natures so as to conform to the Way of Heaven. The methods of doing this primarily involved the performance of *li*, the ritual or propriety of the ancients. The Confucians were experts in these ancient codes of ritual practice and believed they were just as important as the ideas of the ancients because the performance of ritual symbolized the order of the Way of Heaven.

- 21- The major early Confucian thinkers mentioned in the passage are -----.
- 1) Mencius and Xunzi
 - 2) Hsün Tzu and Meng Tzu
 - 3) Hsün Tzu and Xun Kuang
 - 4) Xun Kuang and Zhuang Zhou
- 22- The classical writings of Confucianism mentioned in the passage are -----.
- 1) Analects and Book of Rites
 - 2) Great Learning and Analects
 - 3) Doctrine of the Mean and Book of Rites
 - 4) Great Learning and Doctrine of the Mean

- 23- The underlined "they" in paragraph 2 refers to -----.
 1) literary sources 2) archivists 3) the texts 4) the *ju*
- 24- According to the passage, which of the following statements is True?
 1) Both the common people and the rulers were expected to cultivate their moral natures.
 2) Only the common people were expected to cultivate their moral natures.
 3) Only the rulers were expected to cultivate their moral natures.
 4) Ideas were more important than ritual practice in Confucianism.
- 25- The ritual or propriety of the ancients is referred to as -----.
 1) *Chung yung* 2) *Ta hsüeh* 3) *T'ien* 4) *li*

www.arabimahya.com

زبان عربی:

■ ■ عین الأنسب و الأدق للجواب عن الترجمة أو المفهوم (۲۶-۳۳)

۲۶- ﴿و جعلنا فيها رواسي شامخاتٍ و أسقيناكم ماءً فرائاً﴾:

- (۱) در آن کوه‌هایی برافراشته قرار دادیم، و شما را آبی گوارا نوشاندیم!
 (۲) کوه‌های برافراشته را برای آن پدید آوردیم، و شما را آب گوارا نوشاندیم!
 (۳) کوه‌ها را بر زمین شامخ و بلند قرار دادیم، و به شما آبی نوشاندیم زلال و گوارا!
 (۴) در زمین کوه‌هایی را شامخ و بلند پدید آوردیم، و به شما آب نوشاندیم زلال و گوارا!
- ۲۷- « إِنَّ الشَّيْطَانَ يُسْنِي لَكُمْ طَرَفَهُ، وَ يَرِيدُ أَنْ يَحُلَّ دِينَكُمْ عُقْدَةً عُقْدَةً وَ يُعْطِيَكُمْ بِالْجَمَاعَةِ الْفِرْقَةَ وَ بِالْفِرْقَةِ الْفِتْنَةَ، فَأَصْدِفُوا عَنْ نَزْغَاتِهِ وَ نَفْثَاتِهِ!»: شيطان

- (۱) راه‌هایی را بر شما آسان می‌نماید که رشته‌های دینتان را خواهد گسست و تفرقه را جایگزین وحدت شما خواهد کرد و فتنه‌ها برپا خواهد ساخت، پس از گرایش‌ها و فریب‌های او روی برگردانید!
 (۲) راه‌های خود را که پیوندهای دینیتان را به تدریج می‌گشاید، بر شما آسان می‌نمایاند و وحدت شما را به تفرقه تبدیل می‌کند و فتنه ایجاد می‌کند، پس از وسوسه‌ها و تزویرهایش بر حذر باشید!
 (۳) راه‌های خود را برای شما آسان می‌کند و می‌خواهد که دین شما را گره گره بگشاید و به‌جای اجتماع تفرقه را به شما بدهد و به وسیله تفرقه فتنه برقرار سازد، پس از وسوسه‌ها و فریب‌های او روی برگردانید!
 (۴) راه‌هایی را برایتان هموار می‌کند تا دین شما را چون گره‌هایی بگشاید و تفرقه و فتنه را در اجتماع شما جایگزین کند، پس از تحریکات و فریب‌کاری‌های او دوری کنید!

۲۸- « فَقُلْتُ لَهُ: لَا تَبْكْ عَيْنُكَ؛ إِنَّمَا نَحْوُلُ مُلْكًا أَوْ نَمُوتُ، فَنُعْذِرُ!»: به او گفتم

- (۱) بر آن گریه مکن، چه ما یا به دنبال سلطنت هستیم یا به هلاکت می‌رسیم، که در این صورت ما را معذور بدار!
- (۲) چشمان خود را گریان مکن؛ سعی ما فقط حصول سلطنت و ملک است، و در غیر این صورت خواهیم مرد و المأمور معذور!
- (۳) چشمانت گریان مباد؛ تلاش ما فقط برای رسیدن به پادشاهی است، و اگر نشود مرگ را می‌پذیریم و خود را معذور می‌داریم!
- (۴) نباید چشمت گریان باشد؛ ما فقط سعی می‌کنیم بر پادشاهی دست یابیم، و اگر نشد هلاک می‌شویم و ما را معذور خواهند داشت!

۲۹- «الضمان الاجتماعي حقّ للجميع في مجال التقاعد و البطالة و الشيخوخة و العجز و فقدان المعيل و الحوادث الطارئة و الخدمات الصحية و الرعاية الطبية و العلاجية و يقدّم من خلال الضمان الاجتماعي أو بوسائل أخرى»:

- (۱) برخوردار شدن از تأمین اجتماعی از طریق بیمه در زمینه‌های بازنشستگی، پیری، از کار افتادگی، نبودن سرپرست، حوادث و پیش‌آمدهای ناگهانی، خدمات بهداشتی، معالجات پزشکی و غیر آنها، از حقوق عمومی است.
 - (۲) برخورداری از بیمه همگانی و امثال آن در موضوع بازنشستگی، بیکار شدن، سالخوردگی، فقدان سرپرست، حوادث ناگهانی، امور بهداشتی، نظارت پزشکی و درمانی، حقی است همگانی.
 - (۳) برخوردار شدن از بیمه‌های همگانی، از نظر بازنشستگی، بیکار شدن، پیری، از کار افتادن، بی‌سرپرست شدن، سوانح و حوادث، نیازهای بهداشتی و مراقبت پزشکی و درمانی از حقوق عمومی است.
 - (۴) برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، سالخوردگی، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، حوادث و سوانح، خدمات بهداشتی و مراقبت‌های پزشکی و درمانی بصورت بیمه و غیر آن، حقی است همگانی.
- ۳۰- « قد حَدَّثَ غَيْرَ وَاحِدٍ مِنْ أَهْلِ الْعِلْمِ أَنَّ ابْنَ عَبْدِ الْعَزِيزِ هُوَ الَّذِي كَتَبَ الْكِتَابَ الَّذِي فِي جِدَارِ الْمَسْجِدِ عَنْ يَمِينِكَ حِينَ تَدْخُلُ مِنْ بَابِهِ». عَيْنُ الْخَطِّ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) إِنَّهُ حَدِيثٌ مَنْقُولٌ مِنْ عِدَّةِ أَفْرَادٍ مِنَ الْمُحَدِّثِينَ!
 - (۲) قَدْ نَقَلَ هَذَا الْحَدِيثَ عَنْ مُحَدِّثٍ وَاحِدٍ وَ لَا غَيْرَ!
 - (۳) لَمْ يَكْتُبْ هَذَا الْكِتَابَ عَلَى جِدَارِ الْمَسْجِدِ غَيْرَ ابْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ!
 - (۴) عِنْدَمَا يَخْرُجُ الْإِنْسَانُ مِنَ الْمَسْجِدِ يَرَى الْكِتَابَ عَنْ يَسَارِهِ!
- ۳۱- « أَمْرُ الْمُسْلِمِينَ بِالْبِسْمَلَةِ فِي أَوَّلِ الْفَاتِحَةِ فِي الصَّلَوَاتِ! ». تَدَلُّ الْعِبَارَةُ عَلَى أَنَّ

- (۱) الْمُسْلِمِينَ بَعْضُهُمْ لَمْ يَكُونُوا يَبْسُمُونَ عِنْدَ الْبَدْءِ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ!
- (۲) الْمُسْلِمِينَ بَعْضُهُمْ لَمْ يَذْكُرُوا الْبِسْمَلَةَ عِنْدَمَا كَانُوا يَفْتَحُونَ الْقُرْآنَ!
- (۳) بَعْضُ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَكُونُوا يَبْدُؤُونَ حَمْدَهُمْ فِي الصَّلَاةِ بِذِكْرِ بِاسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ!
- (۴) بَعْضُ الْمُسْلِمِينَ عِنْدَ ذِكْرِ الصَّلَوَاتِ عَلَى النَّبِيِّ (ص) لَمْ يَبْدُؤُوا بِآيَةِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ!

۳۲- « بر کسی پوشیده نیست که اروپا در قرون وسطی و مدتی پس از آن، زندگی فکری و علمی و فرهنگی خود را از بسیاری جهات مدیون اسلام بوده است »:

(۱) ليس خفيًا على أحد أنّ بلاد أوروبا أصبحت مدينة في حياة الفكرية و العلمية و الثقافية في القرون الوسطى و ما بعدها إلى الإسلام!

(۲) لا يخفى على أحد أنّ أوروبا كانت مديونة إلى الإسلام في حياتها الفكرية و العلمية و الثقافية في الكثير من المناحي، و ذلك في القرون الوسطى و بعدها بفترة!

(۳) ليس خفيًا على أحد أنّ أوروبا في القرون الوسطى و ما بعدها بقليل كانت في حياتها الفكرية و العلمية و الثقافية و الكثير من أمثالها مديونة إلى الإسلام!

(۴) لا يخفى على أحد أنّ بلاد أوروبا أصبحت مدينة إلى الإسلام في الحياة الفكرية و العلمية و الثقافية و من نواح أخرى كثيرة و كان ذلك في القرون الوسطى و ما بعدها بقليل!

۳۳- « در جوامع اسلامی از همان ابتدا زمزمه‌هایی در مورد غیر نافع بودن و یا حتّی مضر بودن علوم اوائل یعنی علوم یونان شنیده می‌شد! »:

(۱) هناك كانت تتردّد بعض الأقاويل في المجتمع الإسلامي عن فقدان الفائدة في علوم الأوائل و علوم اليونانية و ضررها منذ البدء!

(۲) هناك في المجتمع الإسلامي منذ البداية كان يتردّد بعض الأقاويل عن فقدان الفائدة للعلوم الأوائل أو العلوم اليونانية و حتّی ضررها!

(۳) كانت تسمع في المجتمعات الإسلامية منذ البدء أقاويل حول عدم فائدة علوم الأوائل أي العلوم اليونانية، بل و حتّی ضررها!

(۴) كانت الأقاويل عن عدم فائدة العلوم الأوائل أي علوم اليونان، بل و حتّی ضررها، تسمع في المجتمع الإسلامي منذ البداية!

■ ■ عین المناسب للجواب عن التشکیل (۳۴ و ۳۵)

۳۴- عین الخطأ:

(۱) عباد الله؛ إنّ الدّهرَ یجری بالباقيّن کجریه بالماضین؛

(۲) لا یعود ما قد ولّی منه و لا یبقی سَرمداً ما فیهِ؛

(۳) آخرُ فِعالهِ كأولهِ، مُتَشابِهَةٌ أُمُورُهُ مُتَظاهِرَةٌ أَعلامُهُ؛

(۴) فكأنّکم بالساعةِ تَحْدوْکُم حَدوُ الزّاجرِ بِشَوْلِهِ!

٣٥ - عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) إِنَّ الصَّوْمَ ضَرُورِيٌّ لِأَبْنَاءِ الْعَصْرِ الْحَاضِرِ، وَ إِنَّهُ يُعْتَبَرُ إِجْرَاءَ فِعَالٍ؛
- (٢) فِي تَخْفِيفِ الْوِزْنِ وَ مُعَالَجَةِ كَثِيرٍ مِنَ الْأَمْرَاضِ، وَهُوَ الْأَمْرُ الَّذِي؛
- (٣) كَانَتْ لَهُ نَتَائِجُ مُفِيدَةٌ فِي أَنْقَاصِ الْوِزْنِ وَ مُعَالَجَةِ الْمُعْضَلَاتِ الْجَسَدِيَّةِ وَ الْعَقْلِيَّةِ؛
- (٤) غَيْرَ أَنَّهُ كُلُّ مَنْ يَرْغَبُ بِاتِّبَاعِ الصَّوْمِ الطَّبِيِّ فَعَلَيْهِ أَنْ يَبْقَى تَحْتَ الْإِشْرَافِ الطَّبِيِّ الدَّقِيقِ!

■ ■ عَيْنُ الْخَطَأِ عَنِ الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٦-٣٨)

٣٦ - ﴿ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ، أَنْتُمْ وَ آبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴾:

- (١) أ: حرف استفهام لا محلّ له من الإعراب و هي أصل أدوات الاستفهام، و إنّها ترد لطلب التصوّر و لطلب التصديق، و تدخل على الإثبات و على النفي
- (٢) ما: اسم غير متصرف - موصول عامّ أو مشترك و في محلّ نصب على أنّه مفعول به لفعل « رأيتُمْ » و صلتها « كنتم تعبدون » و عائد الصلة ضمير الواو
- (٣) آباء: جمع مكسّر أو تكسير (مفردة: أب، مذكّر) - معطوف و مرفوع بالتبعية للمعطوف عليه ضمير الواو في « تعبدون »
- (٤) أنتم: اسم غير متصرف - ضمير منفصل للرفع - مؤكّد لفظي في محلّ رفع بالتبعية لمؤكّده ضمير الواو في تعبدون

٣٧ - « تَمَلَّ النَّدَامَى مَا عَدَانِي، فَإِنِّي بِكُلِّ الَّذِي يَهْوَى نَدِيمِي مَوْلَعٌ »:

- (١) تملّ: مضارع، مجرد ثلاثي، مضاعف (إدغامه واجب)، مبني للمجهول؛ نائب فاعله « الندامى » والجملة فعلية
- (٢) عدا ...: من أدوات الاستثناء و عامل جرّ؛ النون حرف وقاية؛ الياء: مستثنى متّصل و مجرور محلاً بحرف الجرّ
- (٣) ما عداني: « ما » حرف مصدري؛ عدا: فعل جامد و فاعله الضمير المستتر فيه وجوباً على خلاف الأصل تقديره « هو »؛ الياء: مفعول به و منصوب محلاً
- (٤) يهوى: مضارع، للغائب، معتل و لفيف مقرون (إعلاله بالقلب)؛ فاعله « نديم » والجملة فعلية و صلة، عائدها محذوف، تقديره: يهواه

٣٨- « بَدَا الصَّبْحُ فِيهَا مِنْذُ فَارَقَتْ مُظْلِمًا فَإِنْ أُبْتُ صَارَ اللَّيْلُ أَبْيَضَ نَاصِعًا »:

- (١) منذ: حرف عامل جرّ مبني على الضمّ؛ أو اسم غير متصرف و لازم الإضافة، مفعول فيه و منصوب محلاً
(٢) مُظْلِمًا: مشتق و اسم فاعل (مصدره: إظلام)؛ حال مفردة و منصوب، عامل الحال: فعل «بدا»
و صاحب الحال «الصباح»
(٣) فارقت: مزيد ثلاثي من باب مفاعلة، صحيح و سالم؛ فعل و فاعله ضمير التاء، و الجملة فعلية
و مضاف إليه و في محلّ جر
(٤) أُبْتُ: ماضٍ، مجرد ثلاثي، معتل و أجوف (إعلاله بالحذف) و كذلك مهموز الفاء؛ فاعله ضمير
التاء البارز، و الجملة فعلية و شرطية

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٣٩-٤٥)

٣٩- عَيْنُ مَا يَجِبُ إِلْحَاقَ نُونِ التَّوَكُّيدِ بِالْفِعْلِ:

- (١) لَا تَتَكَاثَلَنَّ يَا فَتَاةُ!
(٢) وَاللَّهِ لِأَزْوَركَ يَا أَخِي!
(٣) وَ أَبْيِكَ لَا يُفْلَحَنَّ الْكَذُوبُ!
(٤) لَسَوْفَ تَنْدَمُنَّ عَلَى مَا سَلَفْتُمْ مِنَ السَّوِّءِ!
٤٠- عَيْنُ الْخَطَا فِي النِّسْبَةِ:
(١) ذَكَرَى ← ذَكَرَاوِي
(٢) زَرَقَاء ← زَرَقَاوِي
(٣) سَلِيقَةٌ ← سَلِيقِي
(٤) عَوِيصَةٌ ← عَوِصِي
٤١- عَيْنُ الْخَطَا (عَنْ عَمَلٍ «حَتَّى»):
(١) إِنَّهَا جَهْدَتْ حَتَّى فَازَتْ فِي الْمُبَارَاةِ!
(٢) طَالَعَتْ طَوَلَ اللَّيْلِ حَتَّى طَرَفِي الْفَجْرِ!
(٣) لَا تَجْتَهِدِينَ حَتَّى تَتَأَخَّرِينَ فِي حَيَاتِكَ!
(٤) رَجَعَ جَمِيعُ الْمَسَافِرِينَ حَتَّى ذَوِي الْعَاهَاتِ!
٤٢- عَيْنُ الْمَضَارِعِ الْمَجْزُومِ:
(١) تَعَالَوْا نَقْرَأِ الْآيَ الْكَرِيمَةَ!
(٢) عَجَّلْ تَغْرِبِ الشَّمْسِ!
(٣) اِعْمَلِ الْخَيْرَ تَنْظُرَ إِلَى ثَوَابِهِ!
(٤) عَاشِرُ إِنْسَانًا يُرْشِدُكَ إِلَى الْكَمَالِ!
٤٣- عَيْنُ الْخَبَرِ مُحذُوفًا جَوَازًا:
(١) كُلَّ إِنْسَانٍ وَ فَعْلُهُ!
(٢) لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ!
(٣) خَرَجْتُ إِذَا الْعَدُوَّ!
(٤) أَفْضَلُ خَيْرِ تَعْمَلُهُ وَ أَنْتَ تَخْدُمُ الْمَجْتَمَعَ!
٤٤- عَيْنُ الْخَطَا فِي جَوَابِ الشَّرْطِ:
(١) وَ إِنْ تُصِيبُهُمْ مُصِيبَةٌ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ!
(٢) وَ إِنْ خَفْتُمْ فَقَرًّا إِذَا يُغْنِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ!
(٣) وَ إِذَا أُصِيبَ الْمُؤْمِنُونَ بِمُصِيبَةٍ فَإِنَّهُمْ لَا يَقْنَطُونَ!
(٤) وَ إِذَا أُصِيبَ الْمُؤْمِنُونَ بِمُصِيبَةٍ إِذَا إِنَّهُمْ لَا يَقْنَطُونَ!

۴۵ - عَيْنِ الْخَطَا لِلْفَرَاغِ: اشتراك في التصويت

- (۱) أحد عشر ألف ناخب و مائة ناخبة!
 (۲) اثنا عشر ألفاً من الناخبات و مائة ناخب!
 (۳) اثنا عشرة ألف ناخبة و مائة ناخب!
 (۴) أحد عشر ألفاً من الناخبين و مائة ناخبة!

ادیان و مذاهب:

- ۴۶ - آخرین کتاب ترجمه عبری عهد قدیم، کدام است؟
 (۱) حجی (۲) صفیا (۳) ملاکی (۴) زکریا
- ۴۷ - مؤسس مدرّاش بینه، چه کسی بود؟
 (۱) ربی مایر (۲) ربی یهودا (۳) ربی غمالیل (۴) ربی یوحنا بن زکایی
- ۴۸ - متن پیشگویانه زیر، سروده کدام پیامبر بنی اسرائیل است؟
 «و گاو با خرس خواهد چرید ... نه کس مجروح شود و نه کس کشته شود زیرا که جهان از معرفت خداوند پر خواهد بود.»
 (۱) عاموس (۲) اشعای نبی (۳) ارمیای نبی (۴) میکاه نبی
- ۴۹ - بنیان گذار واقعی نهضت موسار، چه کسی بود؟
 (۱) سالانتر (۲) ایزاک بلاسر (۳) اور بیسرائل (۴) هورویتس
- ۵۰ - کدام آیین، با واقعه نزول وحی در کوه سینا ارتباط پیدا کرده است؟
 (۱) پسخ (۲) عومر (۳) حنوکا (۴) شاووعوت
- ۵۱ - کدام گروه از یهودیان در دوران سلطه رومیان به امور سیاسی می پرداختند؟
 (۱) اسنیان (۲) صدوقیان (۳) سامریان (۴) حسیدیان
- ۵۲ - هسون تزو و منسیوس، به ترتیب بر کدام دیدگاه تأکید می ورزیدند؟
 (۱) نظارت اجتماعی - آزادی فردی (۲) تعلیم و تربیت - نظارت اجتماعی
 (۳) تقدیس امپراتور - کنترل طبیعت آدمی (۴) تأکید بر چهار فضیلت فطری - شرارت ذاتی انسان
- ۵۳ - جمله زیر از چه کسی نقل شده است؟
 «تمایل انسان به طرف خیر و عمل صالح مانند تمایل آب به طرف سراسیمبی طبیعی است. همان طور که آب خود به خود به طرف سراسیمبی می رود، انسان نیز با فطرت اصلی خود به سوی خیر و صلاح تمایل دارد.»
 (۱) تسولو (۲) منسیوس (۳) کنفوسیوس (۴) شون تزو
- ۵۴ - مهم ترین تشریفات از نظر پیروان آیین کنفوسیوس کدام بود؟
 (۱) مراسم تقدیس و تکریم ارواح نیاکان (۲) آداب تعلیم و تعلم و شاگردپروری
 (۳) آداب و رسوم عزاداری و قربانی کردن (۴) تشریفات جلوس امپراتور بر مسند حکمرانی
- ۵۵ - به اعتقاد منسیوس، سرآغازهای چهارگانه ای که در صورت پرورش کامل به چهار تقوای دائم تبدیل می شوند، کدام اند؟
 (۱) همدردی، شرم، فروتنی، تشخیص خطا و صواب (۲) همدردی، نیک خواهی، شرم، فروتنی
 (۳) فروتنی، همدردی، حقیقت جویی، شرم (۴) نیکی، حقیقت جویی، فروتنی، تشخیص خطا و صواب
- ۵۶ - مفهوم آرمان و نظام اجتماعی در مکتب کنفوسیوس معادل با کدام مورد است؟
 (۱) جن (۲) لی (۳) تائو (۴) کوی
- ۵۷ - کدام مورد در متون مزدایی، دیو مرگ خوانده شده است؟
 (۱) جهل (۲) اپوش (۳) نسوش (۴) استویداد

- ۵۸- در خصوص کماله دیوان، گزینه درست کدام است؟
 (۱) اندر در برابر مرداد
 (۲) تریز در برابر سپندارمذ
 (۳) ساوول در برابر شهریور
 (۴) اکومن در برابر اردیبهشت
- ۵۹- خرم‌دینان میراث‌بر کدام آیین ایران باستان بودند؟
 (۱) مانویت
 (۲) مزدک
 (۳) زروانی
 (۴) زردشتی
- ۶۰- نماد فرمانبرداری اهورامزدا کدام است؟
 (۱) سروش
 (۲) وهومن
 (۳) سوشیانت
 (۴) سپنتامینو
- ۶۱- نخستین ترجمه فارسی امروزی از گاهان را در سدهٔ معاصر چه کسی منتشر کرد؟
 (۱) احمد تفضلی
 (۲) جهانگیر اوشیدری
 (۳) اردشیر خورشیدیان
 (۴) ابراهیم پورداوود
- ۶۲- ایزد آذر همکار کدام امشاسپند است؟
 (۱) اردیبهشت
 (۲) شهریور
 (۳) بهمن
 (۴) اسپندارمذ
- ۶۳- در کدام بخش از اوستا دو سرود به نیایش سروش و تیر اختصاص دارد؟
 (۱) یسناها
 (۲) ویسپرد
 (۳) یشتها
 (۴) وندیداد
- ۶۴- کدام مورد دربارهٔ فرقه بودایی «زمین پاک»، درست است؟
 (۱) آمیزه‌ای از بودیسم، تائوئیسم و هندوئیسم است.
 (۲) بر آن است که برای رستگاری به «کوان» نیاز است.
 (۳) ذکر نام «امیتابه (امیدا)» را برای ورود به بهشت او کافی می‌داند.
 (۴) وعده نجات را ویژه کسانی می‌داند که زمین را از آلودگی و پسماندها پاک کنند.
- ۶۵- کدام آثار، معرف دیدگاه‌های زروانی به‌شمار می‌آید؟
 (۱) بندهش - یسنه‌ها
 (۲) یشتها - وندیداد
 (۳) گاهان - ارداویراف‌نامه
 (۴) بندهش - گزیده‌های زاداسپرم
- ۶۶- آیین لاما در تبت بیشتر از کدام دین هند تأثیر پذیرفت؟
 (۱) شیواپرستی
 (۲) دین جین
 (۳) ویشنوپرستی
 (۴) تنتریسم
- ۶۷- نظریه کرمه (کارما) در دین جین، مستلزم چه باوری است؟
 (۱) سنسکاره
 (۲) آتمن، وجود ندارد.
 (۳) هر فردی در اصل، همه‌دانا است و همه دانش‌ها را دارد.
 (۴) تضاد دو نیروی خیر و شر، سفید و سیاه، مثبت و منفی
- ۶۸- این تعبیر که «روح مانند چراغی است که به جسم روشنایی می‌بخشد و بدان نفعهٔ حیات می‌دهد»، از اعتقادات کدام دین یا مکتب هندی است؟
 (۱) بودا
 (۲) جین
 (۳) تراوادا
 (۴) شونیاوادا
- ۶۹- کدام مورد در هندوییزم به معنای «طلب جاه و مقام و کسب مال و مقامات دنیوی» است؟
 (۱) ارته
 (۲) درمه
 (۳) مکشه
 (۴) کامه
- ۷۰- تایلر در نظریه آنیمیزم تحت‌تأثیر چه کسی بوده است؟
 (۱) آگوست کنت
 (۲) اسپنسر
 (۳) دیوید هیوم
 (۴) ویلیام جیمز

- ۷۱- کدام عامل در رسمیت یافتن یکتاپرستی در مصر باستان تأثیرگذار بوده است؟
 (۱) اتحاد نوم‌ها (۲) غلبه آمون پرستی
 (۳) حضور بنی اسرائیل (۴) سرود خورشید
- ۷۲- اوانز پرچاراد اصطلاح «داستان» خارق‌العاده خاستگاه ادیان را چه می‌نامد؟
 (۱) رمة آغازین (۲) قصه پریان
 (۳) سرچشمه تمدن (۴) وحشیان آدم‌خوار
- ۷۳- کدام مورد درباره نتیجه جیمز فریزر در کتاب «شاخه زرین»، درست است؟
 (۱) دین از جادو ناشی می‌شود.
 (۲) مرحله‌ای مقدم بر آنیمیسیم وجود داشته که همان حس خشیت در برابر تعالی است.
 (۳) دین از مرحله توحیدی شروع به توسعه کرده و به دین‌های چندگانه پرستی منجر می‌شود.
 (۴) فتیشیسم موجب پیدایش آنیمیسیم می‌شود و آنیمیسیم به دین می‌انجامد و دین، جادو تولید می‌کند.
- ۷۴- کدام حکیم یونانی معتقد بود که یک نوآموز مذهب اورفئوسی حتی اگر دزد هم باشد، مقام والایی در جهان دیگر دارد؟
 (۱) اپیکور (۲) افلاطون (۳) دیوژن (۴) فیثاغورث
- ۷۵- کدام مورد درباره دیدگاه آپولیناریسم، درست است؟
 (۱) کلمه در بدن عیسی مسیح (ع) ساکن بود.
 (۲) عیسی مسیح (ع) کاملاً انسان بود.
 (۳) عیسی مسیح (ع) روحی انسانی داشت.
 (۴) روح‌القدس در وجود عیسی مسیح (ع) ساکن بود.
- ۷۶- پیروان کدام مکتب به نام مونوفیزیت‌ها اشتهار یافتند؟
 (۱) رم (۲) انطاکیه (۳) اسکندریه (۴) قسطنطنیه
- ۷۷- چه کسی از عارفان مسیحی معتقد بود وجود کشیش رسمی برای نجات لازم نیست و هر کس می‌تواند بی‌واسطه کلام خدا را بشنود و باز گوید؟
 (۱) فیلیپ شپنر (۲) جرج فاکس (۳) جان وزلی (۴) هرمان فرانکه
- ۷۸- چه کسی در مکتب نوافلاطونی نقش مهمی داشت؟
 (۱) فیلون (۲) افلاطون (۳) آمبروسیوس (۴) پلوتینوس
- ۷۹- مسیحیان حیره، چه مذهبی داشتند؟
 (۱) آریوسی (۲) نسطوری (۳) ملکانی (۴) گنوسی
- ۸۰- نخستین اعتقادنامه وضع شده توسط کلیسای رم، کدام است؟
 (۱) رسولان (۲) اسکندریه (۳) کالسدون (۴) نیقیه

تصوف و عرفان:

- ۸۱- کدام مورد درباره جنبش خوارج، درست است؟
 (۱) نماینده اندیشه تبعیت از حکومت مرکزی بود.
 (۲) بر محاکمه کشندگان و قاتلان عثمان اصرار می‌ورزیدند.
 (۳) متشکل از صحابه پرهیزگاری بودند که از جنگ و بحران خسته شده بودند و با آن مخالفت می‌کردند.
 (۴) به انتخاب مطلقاً آزاد «امام» عقیده داشتند و هیچ شرطی برای امام در فرض ضرورت انتخاب او قائل نبودند.
- ۸۲- کدام گروه امامت فرد غیرقریشی را جایز می‌دانستند؟
 (۱) خوارج (۲) زیدیه (۳) اشاعره (۴) معتزله

- ۸۳- کدام مورد را نمی‌توان به کرامیه نسبت داد؟
 (۱) بسیاری از امور حادث در ذات خدا رخ می‌دهد.
 (۲) خدا از ازل می‌دانست که چه اموری پدید می‌آیند.
 (۳) همگی کرامیه به این باور دارند که نمی‌توان گفت خدا جسم است.
 (۴) همگی کرامیه به این باور دارند که عقل پیش از شرع از خوبی کارهای خوب و بدی کارهای بد آگاه است.
- ۸۴- کدام مورد، درباره ابراهیم بن سيار معروف به نظام (متکلم معتزلی)، نادرست است؟
 (۱) نمی‌توان صفت اراده را حقیقتاً به خدا نسبت داد.
 (۲) جزء لایتجزی را نفی می‌کرد و به طفره معتقد بود.
 (۳) خدا قادر است چیزی بر عذاب اهل دوزخ بیفزاید و یا چیزی از آن کم کند.
 (۴) خدا قدرت دارد که ظلم کند و کار زشت انجام دهد ولی به خاطر حکمتش این کارها را نمی‌کند.
- ۸۵- کدام فرقه کیسانی قائل به غیبت محمد بن حنفیه و زندگی وی در کوه رضوی بود؟
 (۱) کربیه (۲) حادثیه (۳) مختاریه (۴) هاشمیه
- ۸۶- نویسنده کتاب‌های «حلیة الاولیاء و طبقات الاصفیاء» و «رساله عینیة» موسوم به تازیانه سلوک، به ترتیب کدام است؟
 (۱) فریدالدین عطار، امام محمد غزالی
 (۲) ابونعیم اصفهانی، احمد غزالی
 (۳) عزیزالدین محمد نسفی، فریدالدین عطار
 (۴) ابوبکر محمد بن ابراهیم بخاری کلابادی، ابونعیم اصفهانی
- ۸۷- فیثاغورث مبدأ موجودات را چه چیز می‌دانست؟
 (۱) آب (۲) آتش (۳) عدد (۴) خاک
- ۸۸- اولین کسی که در معرفت الهی سخن محققانه گفته، چه کسی است؟
 (۱) حلاج (۲) ذالنون مصری
 (۳) حارث محاسبی (۴) معروف کرخی
- ۸۹- مفهوم اصلی بیت زیر، با کدام مورد مطابقت بیشتری دارد؟
 چو هست مطلق آید در اشارت بلفظ «من» کنند از وی عبارت
 (۱) من انسان عین ذات الهی است.
 (۲) جهان عالم صغیر است به معنا.
 (۳) نفس انسان تعینی اعتباری از حقیقت مطلق است.
 (۴) عالم کبیر گاهی به‌عنوان من جهانی مورد اشاره قرار می‌گیرد.
- ۹۰- کدام اثر از تصنیفات ابوحامد محمد غزالی است؟
 (۱) عوارف المعارف (۲) مشکاة الانوار (۳) قوت القلوب (۴) شکوی الغریب
- ۹۱- در مصرع «گفت کردم توبه از ناموس و حال» در منطق الطیر عطار، ناموس به چه معنی آمده است؟
 (۱) شرم (۲) عفت (۳) گناه (۴) شهرت
- ۹۲- درون‌مایه کدام اثر عرفانی فارسی با کم‌دی‌الاهی دانته شباهت دارد؟
 (۱) اسرار الشهود (۲) سیر العباد (۳) طریق التحقیق (۴) حدیقة الحقیقه
- ۹۳- عبارت «آورده‌اند وقتی تماشاگران بر حلاج مصلوب سنگ می‌انداختند، وی گل انداخت.» توصیف کیست؟
 (۱) شبلی (۲) جنید (۳) ابن حنیف (۴) سعد معاذ

- ۹۴- چه کسی در دوره اوج غلبه آل بویه، در بغداد می‌زیست و مرگ او را می‌توان مرگ مکتب بغداد [در تصوف] به‌شمار آورد؟
(۱) شبلی (۲) جنید (۳) معروف کرخی (۴) بشر حافی
- ۹۵- کدام شارح شیعی از کتاب فصوص‌الحکم تلقی تازه‌ای داشته و با استقلال فکری در سخنان محی‌الدین عربی مناقشه کرده است؟
(۱) داود قیصری (۲) محمد بن حسن حلّی (۳) علی بن محمد کاشانی حلّی (۴) سید حیدر آملی معروف به صوفی
- ۹۶- مضمون عبارت زیر بر چه امری دلالت دارد؟
«هر درویشی که محبت او چنان غالب نگشته است که او را از هوی بسنده است و محبت او بر عقل او چندان زور نکرده است که آن محبت عشق گردیده است، آن سماع او را مسلم نیست.»
(۱) لزوم التزام به شریعت (۲) لزوم اجتناب از سماع (۳) لزوم آشنایی با شرایط شرکت در سماع (۴) لزوم غلبه محبت بر ذهن سالک طریق
- ۹۷- این توصیف درخصوص کدام سلسله از سلسله‌های صوفیه است؟
«در متابعت شریعت و مراقبت ظواهر سنت اصرار داشتند و با توحید ابن عربی که عبارت از مدرسه معروف به وحدت وجود است همراه شدند.»
(۱) چشتیه (۲) نوربخشیه (۳) نقشبندیه (۴) سهروردیه
- ۹۸- مقصود از «استثنا» در بیت زیر، بیانگر کدام ذکر است؟
ترک استثنا مرادم قسوتی است نی همین گفتن که عارض حالتی است
(۱) سبحان‌الله (۲) الحمدلله (۳) ان‌شاءالله (۴) استغفرالله
- ۹۹- کدام مورد، نادرست است؟
(۱) مندائیان در امر طهارت و توبه اصرار و اهتمام خاصی دارند.
(۲) بقایای مندائیان در خوزستان و جنوب عراق وجود دارد و معرف عقاید گنوسی عهد ساسانی است.
(۳) در نظر مغتسله یا مندائیان، غسل و تعمید با آب جاری، پلیدی‌های ظاهر و باطن را پاک می‌کند.
(۴) مغتسله یا مندائیان فعلی، یحیی تعمیددهنده را پیامبر خود می‌شمارند و او را مؤسس آئین خود می‌دانند.
- ۱۰۰- کدام سلسله‌ها در عصر قاجار با وجود مخالفت علما و فقها از حالت انزوا خارج شدند و توانستند جای پای استواری در جامعه اوایل عهد قاجار پیدا کنند؟
(۱) خاکساریه - سهروردیه (۲) نعمت‌اللهیه - ذهبیه (۳) نوربخشیه - چشتیه (۴) اهل حق - سهروردیه
- ۱۰۱- مضمون و مقصود بیت زیر کدام است؟
عقل کامل را قرین کن با خرد تا که باز آید خرد زان خوی بد
(۱) بیعت ولویه (۲) انسان کامل (۳) عقل و اخلاق (۴) همسانی عقل و خرد
- ۱۰۲- اصطلاح عرفانی «طامات» به کدام مورد دلالت دارد؟
(۱) شیوخ طریقت که صحو مذهب هستند.
(۲) ظلم و ستم مربوط به پوشاندن معارف الهی از طالبان حقیقت
(۳) مرتبه‌ای از سلوک است که با گذر سالک از حال خوف حاصل می‌شود.
(۴) معارفی است که در اول سلوک بر زبان سالک جاری شود و سخنی است ظاهراً نامعلوم.

۱۰۳- کدام مورد، مغایر با اوصاف مشهور ملامتیه و ملامتیان است؟

- (۱) فضیلت و منزلت خود را در اخلاص می‌بینند.
- (۲) قربت خود را در مخفی کردن اعمال می‌بینند.
- (۳) از برای اختفای حقیقت حال خود از چشم دیگران، اهتمام تام دارند.
- (۴) دائماً در حال سرزنش اغیارند و خود را منزله از هوای نفسانی می‌دانند.

۱۰۴- مقصود از عبارت «تحقیق خداوندی» در عبارت زیر، کدام است؟

- «بدانکه همه عالم از لطیفه تحقیق خداوند محجوبند، به جز اولیاء الهی و عزیزان درگاهش»
- (۱) حقیقت الهی
 - (۲) رستگاری از طریق وصول به حق
 - (۳) جستجوی ذات الهی
 - (۴) شرح چگونگی ملاقات با خدا
- ۱۰۵- کدام مورد، به ترتیب دیدگاه اهل طریقت درباره معنای توحید و موحد را بیان می‌کند؟
- (۱) یکی دیدن - فقط یکی می‌بیند.
 - (۲) یکی دانستن - خدا را یکی می‌داند.
 - (۳) یکی گفتن - به یکی بودن خدا قائل است.
 - (۴) یکی کردن - کثرات را واحد می‌بیند.

تاریخ اسلام:

۱۰۶- اصطلاح «اهل مدر»، به کدام دسته از اعراب ساکن جزیره العرب اطلاق شده است؟

- (۱) اعرابی که همواره به غارت‌گری می‌پرداختند.
 - (۲) یک‌جانشینانی که خانه‌های خود را از گل و خشت می‌ساختند.
 - (۳) کوچ‌نشینانی که زیر خیمه‌هایی از پوست و پشم زندگی می‌کردند.
 - (۴) اعرابی که وابسته و مطیع دو امپراطوری ساسانی و بیزانس بودند.
- ۱۰۷- رسول خدا (ص) در آغاز ورود به مدینه برای زدودن فقر در میان فقرا، چه روشی اتخاذ کردند؟

- (۱) اختصاص غنائم جنگی به آنان
 - (۲) اختصاص بخشی از منابع درآمد حکومت به آنان
 - (۳) مصادره اموال ثروتمندان و رباخواران و اختصاص آنها به فقرا
 - (۴) تشویق ثروتمندان به انفاق و بیان فضیلت آن براساس آیات قرآنی
- ۱۰۸- کدام یک از احبار یهود به حقانیت رسالت رسول خدا (ص) ایمان آورد و به اسلام گروید؟

- (۱) عبدالله بن سلام
- (۲) حبیب بن اخطب
- (۳) کعب بن اشرف
- (۴) سلام بن مشکم

۱۰۹- چه کسی خطر بازگشت بنی‌امیه بر مسند قدرت را پیشگویی کرده و به مسلمانان هشدار داده بود؟

- (۱) ابوذر غفاری
- (۲) عمر بن خطاب
- (۳) رسول خدا (ص)
- (۴) علی بن ابی طالب

۱۱۰- سوره توبه، ناظر به کدام مورد مختص بر خورد مسلمانان و مشرکان نیست؟

- (۱) اگر هر یک از مشرکین پناه می‌خواست تا سخن خدا را بشنوند باید به او پناه داده می‌شد.
- (۲) خداوند و پیامبرش از مشرکان بیزاری جسته و مسلمانان موظف به مرزبندی جدی با آنان شدند.
- (۳) مشرکان هم‌پیمان با مسلمانان از این قاعده استثنا بوده و پیمان آنها تا انقضاء زمانش پای برجا بود.
- (۴) مسلمانان پس از نزول آیات بی‌درنگ می‌بایست به‌طور همه‌جانبه با مشرکان به جنگ و ستیز برخیزند.

- ۱۱۱- کدام پیامبر دروغین در زمان حیات رسول خدا (ص) ادعای پیامبری کرد؟
 (۱) سجاح (۲) اسود عَنسی
 (۳) مسیلمه بن کذاب (۴) طلحه بن خُوَیلد اسدی
- ۱۱۲- موضع امام علی (ع) در برابر سیاست ابوبکر و عمر بن خطاب در امر فتوح چه بود؟
 (۱) مخالفت (۲) بی طرفی و انفعال (۳) مشارکت فعال (۴) مشاوره
- ۱۱۳- سیاست خلیفه دوم در مورد اراضی فتوح که متعلق به دولت‌های روم و ایران بود یا صاحبانش گریخته بودند، چه بود؟
 (۱) میان فاتحان به عنوان اقطاع تقسیم می‌کرد.
 (۲) برای بیت‌المال مسلمانان ثبت و ضبط می‌کرد.
 (۳) به صحابه ثروتمند می‌فروخت و بهایش را در بیت‌المال قرار می‌داد.
 (۴) به مالکیت مردم سرزمین‌های مغلوب درمی‌آورد تا کشاورزی کنند و خراج بپردازند.
- ۱۱۴- دلیل انتخاب حُمَیمه به عنوان مرکز دعوت عباسی در سال‌های آغازین دعوت چه بود؟
 (۱) دور بودن از مراکز سیاسی و حضور شمار زیادی از علویان در آن جا
 (۲) حضور شمار زیادی از عرب‌های ناراضی در حمیمه و نزدیکی آن به دمشق
 (۳) حضور همه اعضای خاندان عباسی و بسیاری از ایرانیان ناراضی در حمیمه
 (۴) واقع شدن در مسیر کاروان‌های تجارتي و زیارتي و دور بودن از مراکز سیاسی
- ۱۱۵- مهم‌ترین اقدام خلفا در دوره نخست خلافت عباسی، برای نشان دادن خویش به عنوان غازی و قهرمان دینی، کدام بود؟
 (۱) تعقیب و قتل عام زنداقه (۲) سرکوب شدید قیام‌های غلات
 (۳) لشکرکشی به قلمرو بیزانس (۴) سخت‌گیری در اجرای احکام و دستورهای شرعی
- ۱۱۶- کدام رخداد در دوره عباسی، منصب وزارت را تحت الشعاع قرار داد و از قدرت وزیر کاست؟
 (۱) ایجاد منصب امیرالامرای (۲) قدرت‌یابی غلامان ترک از دوره معتصم
 (۳) افزایش نفوذ و قدرت زنان حرم و قهرمانه‌ها (۴) غلبه ایرانیان بر دستگاه خلافت از دوره منصور
- ۱۱۷- کدام حکومت در مناسبات خود با خلفای عباسی اختلاف مبنایی داشت؟
 (۱) آل‌بویه (۲) صفاریان (۳) سامانیان (۴) علویان طبرستان
- ۱۱۸- کدام رخداد در دوره سامانیان، زمینه گسترش بیشتر اسلام در دشت‌های آسیای میانه را فراهم کرد؟
 (۱) فتح شهر طراز در دوره اسماعیل بن احمد سامانی
 (۲) از میان برداشتن خاندان محلی اشروسنه در ۲۸۰ هجری
 (۳) فعالیت‌های گسترده صوفیان و داعیان اسماعیلی در قلمرو شرقی سامانیان
 (۴) تشکیل حکومت‌های محلی کوچک و وابسته به سامانیان چون آل‌مأمون و آل‌فریغون
- ۱۱۹- مهم‌ترین دستاویز سلطان محمود غزنوی برای حمله به سرزمین‌های غربی قلمروی خود چه بود؟
 (۱) تعقیب داعیان اسماعیلی و قتل قرامطه
 (۲) تسلط امرای شیعی مذهب آل‌بویه بر بغداد
 (۳) دستیابی به اموال و ذخایر موجود در شهرهای ری و اصفهان
 (۴) مقابله با افزایش نفوذ ترکان در دربار و دستگاه خلافت عباسی
- ۱۲۰- مهم‌ترین اقدام تیمور در «یورش هفت ساله» کدام بود؟
 (۱) شکست سلطان عثمانی (۲) تصرف و غارت شهر دهلی
 (۳) استیلاء بر قلمروی جلایریان (۴) از میان بردن حکومت آل‌مظفر

- ۱۲۱- نخستین فرمان مهم ایلخان محمود غازان پس از جلوس بر تخت سلطنت و ورود به تبریز، چه بود؟
 (۱) اصلاح راه‌ها و اوزان و مقیاس‌ها
 (۲) تعقیب و قتل پیروان و طرفداران بایدو
 (۳) اعزام سپاهی انبوه برای مقابله با ممالیک مصر
 (۴) ویران ساختن کلیساها و کنیسه‌ها و معابد بودایی
- ۱۲۲- کدام مورد درباره شورش‌ها و قیام‌های دوره والیان عباسی در مصر و شام، درست نیست؟
 (۱) قیام علویان در مصر به رهبری فرزند نفس زکیه رخ داد.
 (۲) شورش‌های سفیانی در شام از جمله شورش‌های مذهبی تلقی می‌شد.
 (۳) شورش‌های قبیله‌ای قیسی-یمانی در شام و عرب حوف در مصر همواره مشکل‌ساز بود.
 (۴) قیام مذهبی مسیحیان که هویت دینی خود را در برابر موج گسترش اسلام در خطر می‌دیدند.
- ۱۲۳- کدام مورد درباره فتح مصر از سوی فاطمیان، درست است؟
 (۱) مصر در دوره معز و پس از نبرد جوهر با لشکریان اخشیدی به تصرف فاطمیان درآمد.
 (۲) فتح مصر به دست معز و فرمانده‌اش جوذر در درگیری با اخشیدیان در سال ۳۵۸ هجری رخ داد.
 (۳) با پیوستن برخی صاحب‌منصبان اخشیدی به فاطمیان، مصر تسلیم شد و جوهر فرمانده معز امان‌نامه وی را ابلاغ کرد.
 (۴) فتح مصر از سال ۳۵۸ تا ۳۶۲ ق. طول کشید و معز فاطمی پس از سرکوبی مخالفان و ساخت قاهره، وارد مصر شد.
- ۱۲۴- حمله صلیبی کودکان به کدام علت و در کدام دوره رخ داد؟
 (۱) سودجویی تاجران برده - سال ۶۰۹ هجری
 (۲) سودجویی فئودال‌ها - پس از جنگ پنجم صلیبی
 (۳) تحریک پاپ و آباء کلیسا - اوایل سده هفتم هجری
 (۴) تحریکات مذهبی و رؤیا - میان جنگ صلیبی چهارم و پنجم
- ۱۲۵- کدام ممالیک برجی، چرکس تبار نبودند؟
 (۱) محمد بن ططر - تمریغا
 (۲) خوشقدم - تمریغا
 (۳) محمد بن ططر - حسام‌الدین لاجین
 (۴) حسام‌الدین لاجین - خوشقدم
- ۱۲۶- کدام امیر موحدی و در چه سالی بر آندلس مسلط شد؟
 (۱) یوسف بن تاشفین - ۵۴۱ ق
 (۲) عبدالؤمن بن علی - ۵۴۱ ق
 (۳) عبدالؤمن بن علی - ۶۳۲ ق
 (۴) یوسف بن تاشفین - ۶۳۲ ق
- ۱۲۷- مؤسس دولت بنورستم چه کسی بود و پایتخت آن کجا بود؟
 (۱) عبدالرحمان بن رستم - تاهرت
 (۲) عبدالله بن اباض - تاهرت
 (۳) عبدالرحمان بن رستم - سجلماسه
 (۴) عبدالله بن اباض - سجلماسه
- ۱۲۸- زمینه مناسب برای فعالیت‌های اسماعیلیان در منطقه سند از چه دوره‌ای و به چه دلیل آغاز شد؟
 (۱) اوایل سده چهارم هجری و پس از اعزام داعیان فاطمی به شرق
 (۲) سده سوم هجری و پس از ناکامی قیام‌های شیعی در ایران و عراق
 (۳) میانه سده دوم هجری و با ورود گروهی از علویان به این منطقه
 (۴) اواخر سده نخست هجری و به دنبال فتوحات محمد بن قاسم ثقفی
- ۱۲۹- مهم‌ترین مرکز علمی و آموزشی که در هند پس از قیام سراسری ۱۸۵۷ برای ترویج علوم دینی به روش سنتی ایجاد شد، کدام است؟
 (۱) دارالعلوم دئوبند
 (۲) ندوه العلماء لکنهو
 (۳) نصره العلوم سرینگر
 (۴) جامعه ملیه اسلامی دهلی

۱۳۰- با توجه به رویدادهای تاریخ عثمانی، کدام مورد درست است؟

- (۱) فتح کامل قسطنطنیه به سال ۹۸۲ ق. به دست بایزید اول و مقارن آخرین سالهای حکومت تهماسب یکم صفوی صورت گرفت.
 - (۲) مراد دوم با هدف توسعه قلمرو عثمانی و استوار ساختن مرزهای غربی در سال ۸۱۰ و نیز را تصرف کرد.
 - (۳) محمد اول برای انتقام از امپراطور روم، شهر مهم سالونیک را در سال ۸۳۳ ضمیمه قلمرو عثمانی کرد.
 - (۴) جم، برادر بایزید دوم، پس از شکست از وی، به قاهره گریخت و به سلطان قایتبای پناهنده شد.
- ۱۳۱- «به دست آوردن آزادی فردی، ایجاد نظام مشروطه، از بین رفتن نظام فئودالی و آزادی وطن از سلطه اجنبی»، از اهداف مبارزاتی کدام جنبش بود؟

- (۱) نوین عثمانی (۲) ترکان جوان (۳) ترقی خواهان شرقی (۴) اصلاح گری و تجددطلبی
- ۱۳۲- ظهور کشورهای جدید الاستقلال اسلامی، کدام مورد را در پی داشت؟

- (۱) هم گرایی و وحدت در جریانهای مذهبی
 - (۲) تقابل ناسیونالیسم با اندیشه وحدت اسلامی
 - (۳) مخالفت علمای الازهر با ایدئولوژی ناسیونالیستی
 - (۴) حمایت پیشتازان تجددخواهی اسلامی از ناسیونالیسم
- ۱۳۳- کدام مورد جزء برنامه حزب عوامی لیگ در انتخابات سال ۱۹۷۰ پاکستان نبود؟

- (۱) ضرورت برقراری حکومت پارلمانی
 - (۲) تجارت خارجی مستقل دو پاکستان
 - (۳) کاهش فشار مالی دولت مرکزی از پاکستان شرقی
 - (۴) استقلال پاکستان شرقی و غربی در برقراری روابط خارجی
- ۱۳۴- کدام مورد درباره موانع تحقق کشور امارات متحده عربی، درست است؟
- (۱) موافقت عربستان با مرز بحرین و عدم ادغام نیروهای مسلح شیخ نشینها
 - (۲) ادعای مالکیت ایران بر بحرین و رقابت بحرین و ابوظبی بر سر رهبری شیخ نشینها
 - (۳) مخالفت فزاینده بریتانیا با تشکیل امارات متحده عربی با نیروهای مسلح مستقل شیخ نشینها
 - (۴) عدم حمایت مصر و عراق از تشکیل امارات متحده عربی و توافق بر سر جدایی نیروهای مسلح شیخ نشینها

۱۳۵- کدام مورد درباره روابط الجزایر - ایران در عصر پهلوی، درست است؟

- (۱) حمایت ایران از سیاستهای فرانسه در الجزایر و سردی روابط با الجزایر
- (۲) تداوم روابط گرم و دوستانه میان دو کشور تا وقوع انقلاب اسلامی ایران
- (۳) عدم پذیرش اولیه استقلال الجزایر از سوی ایران به سود پادشاهی مغرب و گرمی روابط در طول زمان
- (۴) پذیرش گرم و سریع استقلال الجزایر از سوی ایران و سردی روابط پس از تصرف جزایر سه گانه از سوی ایران

فرهنگ و تمدن اسلامی:

۱۳۶- در کدام اثر کهن تاریخی، کاتبان رسول خدا (ص)، خلفای راشدین، امویان و سپس وزرای عصر اول عباسی وصف شده اند و مؤلف آن کیست؟

- (۱) کتاب الوزراء والکتاب - جهشیاری
- (۲) کتاب الوزراء والکتاب - ابن طباطبا
- (۳) الفخری فی الآداب السلطانیة و الدول الاسلامیه - جهشیاری
- (۴) الفخری فی الآداب السلطانیة و الدول الاسلامیه - ابن طباطبا

- ۱۳۷- تعصب دینی اعراب مسلمان بر کدام نوع تاریخ‌نگاری اسلامی تأثیر داشت؟
 (۱) فتوح‌نگاری (۲) فرق و مذاهب‌نگاری (۳) طبقات‌نگاری (۴) سیره و مغازی‌نگاری
- ۱۳۸- کدام مورخ، از نسب‌شناسان و اخباریان معروف بغداد و مؤلف کتاب المَحَبَّر است؟
 (۱) بلاذری (۲) سمعانی (۳) هشام بن محمد (۴) محمد بن حبيب
- ۱۳۹- کدام مورخ از پیشگامان پیدایش تاریخ‌نگاری اسلامی و مشهور در روایت قصص و اسرائیلیات بود؟
 (۱) وهب بن مُنبّه (۲) شرحبیل بن سعد (۳) سیف بن عمر تمیمی (۴) محمد بن سائب کلبی
- ۱۴۰- شاخص اصلی و مؤثر در تعیین مقدار عطای سالانه در دیوان عطا در عهد خلیفه دوم چه بود؟
 (۱) سبقت در اسلام (۲) بنی‌هاشمی بودن (۳) خویشاوندی با خلیفه وقت (۴) شرکت در غزوات و فتوحات
- ۱۴۱- در فقه سیاسی درباره کدام شرط خلافت، اختلاف و تنازع بود؟
 (۱) علم (۲) نسب (۳) عدالت (۴) کفایت
- ۱۴۲- نظارت بر قیمت‌ها و اوزان و مقادیر در دوره عباسی، وظیفه کدام منصب بود؟
 (۱) برید (۲) شرطه (۳) محتسب (۴) داروغه
- ۱۴۳- در کدام‌یک از مناصب، امور قضائی از حیطه اختیارات آن منفک شده است؟
 (۱) امارت عام (۲) امارت خاص (۳) نقابت عام (۴) وزارت تفویض
- ۱۴۴- وظیفه اصلی «جلواز و اعوان» در مجلس قضاوت، به ترتیب چه بود؟
 (۱) ثبت سخنان طرفین دعوا - مراقبت از اسناد و مدارک
 (۲) حفظ نظم و ترتیب جلسه - احضار افراد به جلسه دادگاه
 (۳) ترجمه سخنان افرادی که عربی نمی‌دانستند - شهادت دادن در دادگاه به وقت نیاز
 (۴) مشخص کردن محل نشستن افراد در دادگاه - مشاوره دادن به قاضی در صدور حکم
- ۱۴۵- اعراب در دوره جاهلی مکاتبات خود را با کدام خط انجام می‌دادند و انواع آن کدام است؟
 (۱) خط لحيانی: مقور - مسند (۲) خط ثمودی: مبسوط - حمیری
 (۳) خط حمیری: مبسوط - مقور (۴) خط مسندی: لحيانی - حمیری
- ۱۴۶- اوج پیشرفت کنده‌کاری روی چوب در مصر، مربوط به کدام دوره است؟
 (۱) فاطمیان (۲) طولونیان (۳) ممالیک (۴) اخشیدیان
- ۱۴۷- مشخصات ذیل مربوط به کدام مدرسه در ایران در دوره صفوی است؟
 «در سال ۱۰۲۴ به فرمان الله‌وردی خان به صورت بنایی چهار ایوانی و در قالب سبک صفوی احداث گردید.»
 (۱) امام قزوین (۲) مادر شاه در اصفهان (۳) خان شیراز (۴) چهارباغ اصفهان
- ۱۴۸- برج‌های دوقلوی خرقان در کجا واقع شده و مربوط به کدام دوره از معماری ایران است؟
 (۱) میانه راه قزوین به همدان - دوره بویه (۲) میانه راه تبریز به اردبیل - دوره آق‌قویونلو
 (۳) میانه راه قزوین به همدان - دوره سلجوقی (۴) میانه راه تبریز به اردبیل - دوره قره‌قویونلو
- ۱۴۹- پیش از ظهور اسلام، کدام منطقه از جزیره العرب به تصرف حکومت ساسانی درآمد؟
 (۱) یمن (۲) تَدْمُر (۳) حیره (۴) احساء و قطیف
- ۱۵۰- «خلیج امیرالمؤمنین» مربوط به کدام منطقه از جغرافیای تاریخی اسلام است؟
 (۱) شام (۲) مصر (۳) یمن (۴) آندلس

- ۱۵۱- در کدام اثر جغرافیایی، به اماکن جزیره العرب توجه خاص و بیشتری شده است؟
 (۱) معجم ما استعجم من اسماء البلاد بکری (۲) البلدان یعقوبی
 (۳) معجم البلدان یاقوت (۴) المسالك و الممالك ابن خردادبه
- ۱۵۲- ابوریحان بیرونی تقسیم‌بندی قاره‌ای ربع مسکون به سه بخش اورفی (اروپا)، لوبیه (آفریقا) و آسیا (کوچک و بزرگ) را به چه کسانی نسبت می‌دهد؟
 (۱) ایرانی‌ها (۲) مصری‌ها (۳) هندی‌ها (۴) یونانی‌ها
- ۱۵۳- بازار «مرید» بصره در سده دوم هجری چه جایگاهی در علم و آموزش داشت؟
 (۱) مجالس ادبی (۲) حلقات کلامی
 (۳) روایت حدیث و ادب (۴) جشنواره‌های علمی و ادبی
- ۱۵۴- در کدام یک از ارکان «اجازه» اختلاف نظر است و برخی آن را شرط تحقق اجازه نمی‌دانند؟
 (۱) لفظ اجازه (۲) اجازه داده شده (۳) قبول اجازه (۴) اجازه دهنده
- ۱۵۵- کدام یک از دانش‌ها، به عنوان رشته تحصیلی، جایگاه مناسب در نظام تعلیمی مسلمانان نیافت؟
 (۱) تاریخ (۲) اصول فقه (۳) علوم طبیعی (۴) فلسفه و ریاضیات
- ۱۵۶- مهم‌ترین ویژگی مدرسه مستنصریه بغداد چه بود؟
 (۱) اختصاص به چهار مذهب اهل سنت (۲) حضور استادان برجسته عصر عباسی
 (۳) امکانات رفاهی برای استادان و طلباب (۴) نظام اداری پیشرفته و مقررات دقیق آموزشی
- ۱۵۷- پس از تأسیس نظامیه‌ها، اولین مدارس شیعیان دوازده امامی در دوره کدام سلسله بنا شد؟
 (۱) تیموریان (۲) سلجوقیان (۳) صفویان (۴) خوارزمشاهیان
- ۱۵۸- «قراباذین‌ها» در کدام حوزه علمی جای می‌گیرد؟
 (۱) علم النبات (۲) داروشناسی و داروسازی
 (۳) شناخت داروهای مفرد گیاهی (۴) شناخت داروهای مفرد کانی و جانوری
- ۱۵۹- رساله‌های «مفتاح الحساب، کشف القناع عن شکل القطاع و تذکرة الکحالیین» به ترتیب از کیست؟
 (۱) شیخ بهایی - عمر خیام - عمار موصلی
 (۲) قطب‌الدین شیرازی - گرّجی - حنین بن اسحاق
 (۳) غیاث‌الدین کاشانی - نصیرالدین طوسی - علی بن عیسی
 (۴) محمد بن موسی خوارزمی - ابوریحان بیرونی - اسحاق بن حنین
- ۱۶۰- کدام فعالیت علمی زیر، به صورت انفرادی انجام شد؟
 (۱) تألیف زیج صابی (۲) ترجمه المجسطی بطلمیوس
 (۳) تهیه الصورة المأمونیه (۴) تألیف زیج ممتحن مأمونی
- ۱۶۱- مسئله جفت یا زوج طوسی را برای اولین بار کدام مورخ تاریخ علم دوره اسلامی معرفی کرد؟
 (۱) نلینو (۲) عثمان بکار (۳) کندی (۴) سید حسین نصر
- ۱۶۲- ترجمه کدام آثار از علوم اوائل در نیمه قرن دوم و پیش از نهضت ترجمه صورت گرفته است؟
 (۱) آثار طبی جالینوس
 (۲) زیج شاهی و زیج سند هند
 (۳) المجسطی و تترابیلوس بطلمیوس
 (۴) الاقتصاد بطلمیوس و متریکا مدیکای دیسقوریدس

۱۶۳- نویسنده آخرین اثر کلاسیک در علم حیل چه کسی است؟

- (۱) مؤیدالدین عُرَضی
(۲) محمد بن موسی بن شاکر
(۳) اسماعیل جزری
(۴) تقی‌الدین راصد

۱۶۴- کدام مورد دربارهٔ پیامد برگزاری مرتب کنگره جهانی شرق‌شناسان، درست نیست؟

- (۱) مشارکت متخصصان شرقی و غربی در کنگره‌ها
(۲) بین‌المللی شدن مطالعات شرقی - اسلامی
(۳) رونق نگرش خصمانه به شرق
(۴) ترویج گفتگوی میان شرق‌شناسان در مورد شرق

۱۶۵- در عصر گسترش استعمار، کدام گرایش در میان اسلام‌شناسان انگلیسی پدید آمد؟

- (۱) اخلال در مطالعات علمی و بی‌طرفانه در مطالعه تاریخ و تمدن اسلامی
(۲) تمایل مراکز علمی به نگاه تبشیری در مطالعه تاریخ و تمدن اسلامی
(۳) ترویج نگرش متعصبانه صلیبی در مطالعه تاریخ و تمدن اسلامی
(۴) تعصبات استعماری در مطالعه تاریخ و تمدن اسلامی

[Www.arabimahya.com](http://www.arabimahya.com)